

MŰHELY

Apokalipszis most?

Előszó

„Muzsika, vers üdítse lelkedet,
Matematikát, metafizikát
Csak annyit, hogy gyomrodnak meg ne ártson.
Nincs hasznod abból, melyben nem gyönyörködsz...”
W. Shakespeare: *A makrancos hölgy*¹

A Pécsi Tudományegyetem Filozófia Doktori Iskolájában az *Apokalipszis* fogalmáról, időszerűségéről rendeztünk villámkonferenciát, 2020. december 4. napján. A doktori hallgatók és tanáraink azt a lehetőséget kapták, hogy a Covid-19 vírus időszakában mondják el azt, ami közvetlenül eszükbe jut. A váratlan kérdésre a tudat villám-szerűen hozott felszínre meglepő összefüggéseket, melyeket megpróbáltunk a filozófia eszközeivel értelmezni. A résztvevők néhány oldalban leírták előadásukat, melyeket ebben az apokaliptikus villámírásban, pontosabban sorozat-villám írásfüzérben teszünk hozzáférhetővé.

A villámkonferencia kifejezés megalkotásához az úgynevezett *flash mob* akciók mintája vezetett és angolul akár *flash meet*-nek is nevezhetnénk. Ahogy megfelelő mediális jelenlét esetén a villámtüntetések egyetlen fontos összefüggésre tudják szélesebb közönség figyelmét felhívni, úgy egy villámtalálkozó is alkalmas lehet arra, hogy a felgyorsult világban egy pillanat alatt nagyobb összefüggéseket láttasson és közvetítsen. A filozófia és története által pallérozott elme képes sajátos módon eddig nem várt kapcsolatokat, összefüggésrendszereket felismerni. Mivel sokféle gondolati rendszert ismer, váratlan fogalmi mintákat tud strukturálatlan érzetekben és észleletekben alkotni vagy felismerni – ami új látásmódhoz, gondolkodásmódhoz és akár cselekvésekhez vezethet, legyenek azok egyéniék vagy politikaiak.

Kísérleti konferencia volt tehát műfaji vonatkozásban is, ahol a szervezők és a résztvevők maguk is feltették a kérdést, hogy lehet-e ilyen gyorsan, váratlanul, mélyebb összefüggéseket felismerni és közvetíteni. Ám

---

¹Shakespeare, W., *A makrancos hölgy*, I. felv. 1. szín. fordította Jékely Zoltán.
A mottót javasolta Marczy Gábor, PTE Filozófia Doktori Iskola hallgatója.

ahogy a klasszikus zenében sem csak szimfóniák és versenyművek, de impromptu-k, táncok és etűdök is hordozhatnak és közvetíthetnek érvényes tartalmakat – miért ne lehetne ugyanígy a filozófiával? Akkor is, ha a konferencia nem kifejezetten filozófiai volt, hanem inkább proto-filozófiai. Filozófiával foglalkozók nem dolgozták föl módszeresen gondolataikat, pusztán elmondták, ami filozófia által művelődő eszükbe *jutott*. A morális imperatívuszt, a klasszikus zene és művészetek által közvetített esztétikai imperatívuszt bátran kiegészíthetjük a filozófiai imperatívusszal, mely a tagolt és történettudatos, kreatív gondolkodásra és világmegértésre szólít föl bennünket. Ha van olyan, hogy filozófiai imperatívusz, akkor ezek a rövid írások azok ebben a keretben, amik a maximák az etikai imperatívusz vonatkozásában. Már megfogalmazzuk, de még nem vittük végig a filozófia elméletalkotó procedúráján. Ha volt, van és lesz ilyen.

Az írások szerzői a Pécsi Tudományegyetem Filozófia Doktori Iskola hallgatói és tanárai.

Próbálkoztunk (*essay*), és ennek eredményét, rövid esszéinket (*essay*) jó szívvel és nagy várakozással ajánljuk a szélesebb közönség figyelmébe.

Boros János